

„To je možné,“ připustil Mňouk, „ale já zase lépe vážu uzly, a to je v dané chvíli rozhodující.“

Což musel Kopyto chtít nechtít připustit.

Mňouk s veškerou rozhodností popadl lano a počal se po kmeni křivé olše sunout nad údolí. Ze střechy chalupy ho s otevřenými ústy sledoval Bičiště.

„Mňouku!“ zařval náhle. „Ty hlavo skopová, co to děláš? Sletíš dolů jako hruška a utopíš se!“

„Drž se, ševče, svého komínu a nekibicuj!“ odvětil Mňouk laskavě a pokračoval v odvážné cestě. Větev olše se pod ním povážlivě prohnula a také trochu zapraskala, ale to už byl u cíle. Pečlivě uvázal lano a spustil je dolů.

A dál už vlastně není co vypravovat. Během krátké chvíle byli v bezpečí nejen Kopyto s Mňoukem, ale i Bičiště s kocourem.

„To by mě zajímalo,“ ozval se konečně Bičiště, „jak vás vůbec napadlo vzít si s sebou lano!“

„Copak jsme ti už kolikrát neříkali, že jsme na rozdíl od tebe geniální?“ otázal se Kopyto. „Jenomže ty to pořád nechceš pochopit!“

„Takovýhle řeči strašně rád slyším!“ zlobil se Bičiště. „To mi na mou duši bylo lépe za tím komínem!“

V družné zábavě došli až do městečka, kde je potkal pan učitel Pěnička.

„Doufám, žáci,“ pravil, „že jste se necourali někde u vody!“

„Kdepak, pane učiteli!“ odpověděli všichni tři sborově a Kopyto uctivě dodal: „Přece už máme rozum!“

A pedagog spokojeně přikývl.

STRAŠIDLO V MUZEU

O vzrušení se tentokrát postaral správce muzea Erbl. Se vši rozhodností prohlásil, že se o půlnoci uprostřed starobylých sbírek zjevuje strašidlo a rozličným způsobem vyrušuje.

„Pánové,“ vykládal správce, „já jsem starej voják a něco jsem v životě zažil! Neleknu se vzteklýho bernardýna a dva chlapy vyřídím na to tata! Ale tohle je i na mne trochu moc! Ta potvora mě děsí každou noc a já se vůbec nevyspím! Už jsem zhubnul dvanáct kilo a za chvíli ze mne bude učiněná mátoha! Já se snad odstěhuju k bratrovi do Kardašovy Řečice a budu mít pokoj!“

Sousedé nedůvěřivě pokyvovali hlavami. „A jak se to strašidlo vlastně projevuje?“ ptali se. „Už jste ho někdy viděl?“

„Samosebou,“ odvětil správce Erbl. „Je to stařec oděný do mnišské kutny. O půlnoci přijde a kolem jedné hodiny opět mizí neznámo kam. Nemyslete si, že jsem snad propadl panice nebo že mám halucinace! Zpočátku jsem si říkal, že to snad je nějaký smrtelník, který chce něco ukrást. Ale kdepak! Večer jsem prohledal celé muzeum od sklepa k půdě a ručím vám za to, že by se tam neschoval ani rejsek! Pečlivě jsem zamkl dveře, utěšnil okna, a dokonce jsem i zajistil vikýře. No a vidíte, o půlnoci to přišlo zase! Pokusil jsem se navázat se strašidlem konverzací a volal

jsem na chodbě: „Ať jsi duch dobrý nebo duch zlý, pověz mi, co ode mne požaduješ?“ No a ten stařec v kutně na mne houkl: „Abys držel klapačku a nestaral se o věci nadpozemské! Jinak se budeš smažit v plamenech pekelných a propadneš věčnému zatracení!“ Za těchto okolností jsem raději zmizel do svého pokoje a pokusil jsem se nebrat strašidlo na vědomí. Ale copak to je vůbec možné? Já jsem starší člověk a mám právo na svůj klid!“

Utrpení správce Erbla se stalo předmětem mnoha debat a každý o něm soudil jinak. Občan Poupě tvrdil, že si Erbl všechno vymyslel, protože mu nevyhovuje byt v muzeu a doufá, že mu národní výbor přidělí garsonku s ústředním topením. Pan Hakeš rovněž vinil správce z klamání veřejnosti, ale mínil, že jde o snahu stát se za každou cenu středem pozornosti. „Znám takové lidi!“ vykřikoval. „Jistý Pekárník, aby na sebe upozornil, vykládal každému, že byl v mládí lovcem tuleňů, ačkoliv nikdy neopustil své rodné město déle než na dvě hodiny.“

Někteří lidé ovšem správci Erblovi věřili, protože to byl muž důstojný, pracovitý a pravdomluvný. „Těšil se dobré pověsti, a když říká, že viděl strašidlo, pak tedy určitě viděl strašidlo!“

„Ono je to ovšem se strašidly všelijaké!“ vykládal děda Trávníček. „Vezměme si například to slavné strašidlo v pražském Podskalí! Kdekdo jím byl vyděšen, noviny o něm psaly, a i písně či kuplety se zpívaly! No a jak dopadlo? Nakonec se ukázalo, že z Vltavy do kanálu zabloudila vydra a ta poděsila celou čtvrť!“

„Vydra je vydra,“ řekl pan Malec, „a stařec v kutně je stařec v kutně. Podskalské strašidlo vydávalo hvízdavé zvuky, zatímco stařec v kutně radil správci Erblovi, aby držel klapačku. Jenom si nenamlouvejme, že vydra je něčeho takového schopná! Sám jsem viděl několik vyder, ale žádná z nich se nemaskovala, natožpak aby mluvila!“

„To se ví!“ přidal se pan Kozel. „Mluvit naučíš leda papouška, ale ani ten nepřichází v úvahu! Jsou tu jen dvě možnosti: buď to je obzvláště rafinovaný člověk, nebo opravdické strašidlo!“

Názory se různily, ale trampoty správce Erbla nepřestávaly. Nebožák chodil po městě jako stín a na soucitné otázky odpovídal, že stařec v kutně se v muzeu objevuje stále. Ne sice denně jako dřív, ale přece jen dost často, aby z toho měl správce nervy pryč.

Za této povážlivé situace se také sešli žáci Kopyto a Mňouk. Ačkoliv měli četné záměry se svým volným časem, a nebyly to záměry ledajaké, začali se i oni bavit o strašidlo.

„Myslíš, že se do toho máme míchat?“ zeptal se Mňouk.

„Je to naše povinnost,“ odpověděl vážně Kopyto. „Jsme v celém městě jediní, kteří mohou do případu vnést světlo. Kapitán Ošmera se do toho plést nebude, protože zabývat se duchařinou je pod jeho důstojnost. Zbýváme tedy my dva.“

„To je pravda,“ souhlasil Mňouk, „ale myslíš, že máme nějakou naději proti strašidlu?“

„Proti strašidlu ne,“ řekl Kopyto. „Jestli se opravdu jedná o ducha, můžeme nanejvýš zjistit, z jakých příčin se zjevuje a proč vyhrožuje správci Erblovi věčným zatracením. Ale co když to duch není? Třeba je to člověk, který se nějakým dosud nevysvětlitelným způsobem dostává do muzea, aby zde prováděl své temné záměry. Jaké, to dosud nevíme, ale jsem přesvědčen, že se dají zjistit!“

Mňouk chvíli úporně uvažoval. „No dobrá,“ ozval se po chvíli, „ale jako praví detektivové bychom měli napřed prohledat místo činu, a to v době, kdy zde nebudou návštěvníci. Myslíš, že nás správce Erbl pustí dovnitř?“

„Jestli nepustí,“ usmál se Kopyto, „bude to jasně mluvit proti němu. Kdo jiný by měl mít zájem na odhalení strašidla, ne-li on? Když nás vyhodí, bude zřejmé, že si celou věc sám vymyslel!“

Ale správce Erbl žáky nevyhodil. Naopak je přivítal velice přátelsky a zřejmě byl rád, že se o ten případ zajímají.

„Vítejte, mládenci,“ podal jim ruku, „a ptejte se, na co chcete! Opravdu mě těší, že se do té záhady chcete pustit. Už tolikrát jste se vyznamenali, že skoro věřím ve váš úspěch. Mně to vrtá hlavou v jednom kuse a někdy mám pocit, že se z toho dočista zblázním. Uleví se mi, když o tom vykládám lidem, ale na druhé straně mě zlobí, když vidím, jak o mých slovech pochybují. Někteří mi dokonce naznačují, že jsem si všechno vymyslel, abych byl zajímavější! To zrovna! Chlapci, jestli tomu strašení učiníte přítrž, tak vám každému koupím kilo čokolády!“

„To berem,“ prohlásil Mňouk, „ale ne abyste potom říkal, že jste nám slíbil kilo dohromady!“

„Když něco řeknu, tak to taky platí! Vy si vůbec nedovedete představit, jak mě tady to strašidlo sužuje! Ne snad, že by se zajímalo o mou osobu, ale pouhé vědomí, že tady je, mě znervózňuje a brání mi usnout. Převaluji se v posteli až do rána, a když se mi přece jen podaří zavřít oči, zdá se mi o dědkovi v kutně. Copak to je nějaký život?“

„Vy jste přesvědčen, že to je duch?“ zeptal se Kopyto.

„Co by to mohlo být jiného?“ divil se Erbl. „Zpočátku jsem si myslel, že třeba někdo sehnal duplikáty ke klíčům, které používám, ale od té doby, kdy dveře zajišťuji dvěma závory, něco takového nepřichází v úvahu.“

„Není možné, aby se tu někde schoval už odpoledne?“ tázal se Mňouk. „Mohl by přijít v civilních šatech a schovat se v nějaké

skříní, za vitrínou nebo podobně. V noci by se převlékl a namaskoval, aby tu jako strašidlo cosi hledal. Pak by se zase odmaskoval a ráno by v civilních šatech opustil muzeum.“

Správce rozhodně zavrtěl hlavou. „To mě už taky napadlo,“ řekl, „ale ručím vám za to, že teď není v muzeu ani myš. Jestli chcete, můžete se o tom přesvědčit! Strašidlo se zjeví až kolem půlnoci a v jednu hodinu zase zmizí. Víc vám o tom nemohu říci.“

„Dobře,“ přikývl Kopyto. „My se tady trochu porozhlédneme. Jestli nás chcete doprovodit...“

„To není třeba,“ řekl unaveně Erbl. „Znám vás přece už dlouho a vím, že nic nepoškodíte ani neukradnete. Jen si prohlédněte, co chcete, já se zatím tady trochu natáhnu na pohovku!“

Žáky Kopyta a Mňouka nebylo třeba dvakrát pobízet. Vrhli se do práce a prohledali každý kout starobylé budovy. Aniž narazili na sebemenší stopu, došli až do sklepa, který byl zaplněn starým haraburdím, vyřazenými nebo ještě nezařazenými exponáty a topivem pro potřeby osvětového zařízení.

„Tady by se možná nějaká skrýš našla,“ zašeptal Mňouk. „Podívej těch beden a almar!“

„To je pravda,“ řekl Kopyto. „Jenomže se mi nechce věřit, že by někdo v téhle zimě vydržel čekat spoustu hodin pouze proto, aby si kolem půlnoci hrál na strašidlo! Ale...“

Zarazil se a Mňouk ihned pochopil, co má přítel na mysli. Oba žáci věděli, že muzejní budova je propojena starou nepoužívanou chodbou s hradním podzemím.

„Poslechni...,“ vydechl Mňouk. „Myslíš, že by...“

Kopyto přikývl. Došli k železným zrezivělým dveřím a významně se před nimi zastavili.

„Tohle je jediná cesta,“ řekl Kopyto, „kterou se smrtelný člověk může dostat do muzea.“

„Má to ale jeden háček,“ upozornil ho Mňouk. „Jestliže strašidlo není strašidlem, potom přichází z hradu. Tento fakt jasně ukazuje na pachatele. Vsadím se, že jsi skálopevně přesvědčen, že jím je učitel Pěnička.“

„Uhodls,“ souhlasil Kopyto.

„Ale co motiv?“ zeptal se Mňouk. „Proč by, proboha, učitel Pěnička chodil strašit správce Erbla? Známe ho přece dost dlouho a nikdy jsme u něj podobné sklony nepozorovali.“

„Třeba nemá v úmyslu správce strašit,“ řekl Kopyto. „Sám Erbl přece tvrdil, že si ho duch nevšímá. Já si to představuju takhle. Učitel Pěnička přišel na nějakou zajímavost, která je zdánlivě

nepravděpodobná a fantastická. Možná že mu nasadil nějakého brouka do hlavy jeho tchán, kastelán Štětka. Pěnička usoudil, že je něčemu velikému na stopě, potřeboval prostudovat pečlivě muzejní archivy, ale bál se zesměšnění, a proto to nedělal veřejně. Převlékl se do kutny, namaskoval se za starého muže a chodil studovat v noci. Při tom pochopitelně musel vyděsit správce Erbla, ale to nebyl účel. Vsadím se, o co chceš, že tak nějak to je!“

„Myslím, že je to přesné!“ souhlasil Mňouk. „Zdá se, že by bylo snadné nyní strašidlo polapit, ale nejspíš k tomu nedojde.“

„Proč?“ podivil se Kopyto. „Když jednou něco začneme, musíme to také dokončit. Už jsi někdy slyšel, že by slavní detektivové Sherlock Holmes, Hercule Poirot, komisař Maigret nebo Philo Vance odešli od rozdělaného případu?“

„Slavní detektivové neměli potíže s rodiči,“ řekl Mňouk, „a já se obávám, že strašidlo, které přichází o půlnoci, chytat nebudeme!“

„Musí nám pomoci správce Erbl,“ rozhodl Kopyto. „A pokud má skutečný zájem na ukončení návštěv starce s kutnou, docela určitě to udělá.“

Vrátili se do správceva pokojíku a řekli mu, co objevili. Erbl se svráštělým čelem přemítal a potom pravil: „Pořád se mi nechce věřit, že by mě strašila smrtelná bytost. Ale pokud tomu tak je a chodí mě sem děsit učitel Pěnička, musí dostat pořádně za vyučenou! Musíme mu desetinásobně oplatit to, co jsem za těch bezesných nocí vytrpěl. Ale k tomu potřebuji vás. Sám bych se o půlnoci do toho sklepa neodvážil ani za nic.“

„My rádi půjdeme,“ slíbil mu Kopyto, „ale jde jen o to, aby nás rodiče pustili!“

„To si vezmu na starost já,“ slíbil správce. „Hned za nimi zajdu a všechno jim pořádně vysvětlím!“

A také tak učinil. Když vyslovil podezření na učitele Pěničku u Kopytů, vyskočil pan Kopyto nadšením metr nad podlahu.

„A to se podívejme na toho rafinovaného učitelskýho!“ zahlaholil. „Jestli je to on, tak mu musíme pořádně zasolit! Ale kluka tam samotného nepustím! Půjdu s ním a pomohu mu v případě nebezpečí!“

U Mňouků to dopadlo podobně. Také pan Mňouk prohlásil, že chce být účasten při odhalení strašidla, a jen taktak, že se nepřipojila i paní Mňouková. Bylo na ní vidět, že má tisíc chutí stát se členkou trestné výpravy.

„Bude nás pět,“ radoval se správce Erbl, „a v takové sestavě obstojíme i proti skutečnému strašidlu. Věříte, že se na to střetnutí začínám těšit? Budu vás čekat v jedenáct hodin před muzeem!“

Všichni souhlasili a slíbili, že se dostaví přesně.

„Každý s sebou vezme prostěradlo!“ řekl ještě žák Kopyto. „Musíme na Pěničku zaútočit coby duchové.“

Tímto nápadem byli všichni nadšeni a nikdo z výpravy se nemohl ten den dočkat hodiny duchů. Sešli se v muzeu ještě před stanovenou dobou a připravovali plán útoku na strašidlo.

„Všichni budeme pečlivě skryti za některým ze starobylých předmětů ve sklepech,“ instruoval je žák Kopyto, „a necháme pana učitele vylézt z chodby. Pak vyskočí pan Mňouk a postaví se do dveří, aby se stařec s kutnou nemohl vrátit zpátky na hrad. Bude se zřejmě snažit proniknout do muzea, ale ve dveřích ze sklepa budu stát já. Zahoukám jako sova a v té chvíli se objeví i ostatní duchové!“

„Výborně!“ jásal správce Erbl. „A já mu řeknu něco o věčném zatracení!“

„Jen aby se učiteli nic nestalo!“ strachoval se pan Mňouk. „Přece jen to pro něho bude veliké leknutí. Považte, kdyby se něco takového stalo někomu z nás!“

„On mě nelitoval, já ho taky nelituju!“ burácel správce Erbl. „Máte vůbec ponětí, co já jsem za těch nocí vytrpěl? A když jsem si postěžoval, ještě mě lidé považovali za kašpara nebo za podvodníka!“

„To je pravda,“ řekl pan Kopyto, „sám jsem si říkal, že asi mnoho pijete, a potom vidíte strašidla!“

„No prosím!“ křičel správce. „A do takové situace mě vehnal vychovatel mládeže! Místo aby si připravoval učivo na příští den, případně se vzdělával v kruhu rodiny, vnikal do veřejné budovy a jejího představitele bezmála připravil o rozum! Nechápu, jak ho nyní může někdo litovat nebo chtít, abychom k němu byli ohleduplní! Pořádně ho vyděsíme a basta!“

Nikdo neodporoval, a i pan Mňouk uznal, že by shovívavost nebyla namístě.

„Pánové,“ řekl po chvíli správce Erbl. „Hodina duchů se blíží. Vyrazíme na ničemného pedagoga!“

„A co když to nebude on?“ zeptal se potměšile žák Kopyto. „Přece jenom je možné, že jde o skutečné strašidlo.“

Pod správcem se podlomila kolena. „Skutečné strašidlo?“ zahuhlal. „Ale... to by... v takovém případě... víte co, pánové? Jděte do sklepa sami, já už si s tím zlořečeným dědkem s kutnou užil dost! Ať je to učitel, nebo zlý duch, já s ním nechci mít nic společného!“

„Je tu ještě nějaký dezertér?“ zeptal se žák Mňouk.

Nikdo další se nepřihlásil, a tak se čtyři postavy, zahalené do velikých bílých prostěradel, vydaly krátce před půlnocí do sklepa. Ukryly se za různá haraburdí a čekaly. Malým zamřížovaným okénkem vnikal do sklepa slabý svit měsíce, jinak zde byla naprostá tma. Minuty se vlekly neuvěřitelně pomalu a strašidlo si dávalo na čas. Na věži kostela odbila půlnoc.

V té chvíli se v chodbě ozvaly šátřavé kroky. Dveře zavrzaly a do sklepa vstoupil stařec v kutně. Ačkoliv světlo bylo nanejvýš nedostačující, poznali žáci zcela bezpečně, že to není pan učitel Pěnička. Že by opravdové strašidlo?

Naštěstí pan Mňouk pochybnostmi netrpěl. Vyskočil ze svého úkrytu, zavřeštěl jako podsvinče a zastoupil starci cestu. Vzápětí se zjevili i ostatní.

„Ježíšmarjá!“ zaúpěl mnich. „Bože, odpusť mi všechny hříchy, já už to víckrát neudělám!“ Ještě jednou vytrěštil oči na čtyři bílé postavy a sesul se k zemi. Omdlel.

Žák Kopyto rozsvítil ve sklepě světlo a všichni se shromáždili kolem zhrouteného strašidla. Mňouk mu sňal kapuci a odlepil bělostné vousy.

„No tohle!“ vzdychl Kopyto. „Vždyť je to kastelán Štětka! Co ho to napadlo, dělat ze sebe na stará kolena strašidlo?“

I to se pochopitelně vysvětlilo. Kastelán chtěl koupit manželům Pěničkovým za každou cenu auto, ale stále neměl dostatek prostředků. Sázel Sazku, Sportku i Matesa, kupoval losy státní loterie i Českého výtvarného fondu. Marně. Štěstí se k němu obrátilo zády a naděje na automobil se povážlivě zmenšovala.

Tehdy si kastelán vzpomněl na starou pověst, že kdesi na hradě je ukryt poklad. Začal po něm intenzivně pátrat, ale hrad byl příliš velký, než aby měl naději na úspěch. Pak ho napadlo, že je třeba nějaká konkrétní zmínka o místě uložení pokladu ve starých spisech, které jsou v muzeu. Mohl samozřejmě přijít ve dne, ale nechtěl, aby někdo věděl, že se o poklad zajímá. Náhlé zbohatnutí by pak bylo velice nápadné a ukazovalo by jediným možným směrem. Proto se také kastelán Štětka rozhodl, že spisy prostuduje v noci, a to i za cenu, že ze sebe udělá strašidlo a vyděsí nebohého správce muzea. Prozatím se mu ovšem nepodařilo nic vypátrat, ačkoliv už přečetl kdeco!

„Starej pošetilec!“ zahučel správce Erbl, když vařil dosud vyjevenému kastelánovi čaj na zahřátí. „To si myslí, že ten poklad před ním nikdo nehledal! Já zrovna! Měl jsem na něj zálsusk hned, jak jsem přijal místo správce muzea! Ležel jsem ve starých spisech celé týdny, prostudoval jsem kdejaké lejstro – a marně! O pokladu tam není ani řádka!“

A tak skončila strašidelná historie, která se odehrála v městském muzeu. Poklad nalezen nebyl a nikdo neví, jestli vůbec na hradě nějaký je.